

Handout – FGU-institutionernes økonomi

Dette handout præsenterer FGU Danmarks anbefalinger i forhold til at sikre FGU-institutionerne en bæredygtig økonomi. Baggrunden for anbefalingerne fremgår nederst i handoutet.

FGU Danmarks hovedbudskaber

FGU's tilskudsmodel skal revideres: FGU's tilskudsmodel bør revideres, og der bør etableres en model, der dels indbefatter, at sektorens nuværende taxameter- og grundtilskudsfinansiering forhøjes, dels gør økonomien mindre konjunkturfølsom i forhold til elevtallet. Modellen må indbefatte, at en del af de afsatte taxametertilskud, som ikke udløses som følge af aktivitetsfald, fordeles til institutionerne efter en given fordelingsmodel.

FGU skal sikres en bæredygtig og forudsigelig økonomi: FGU-sektoren er underfinansieret. FGU-sektoren har siden 2021 haft et økonomisk underskud på trods af særlige tilskud. FGU-institutionerne har brug for en bæredygtig, robust og forudsigelig økonomi, der ikke beror på særlige tilskud. Det ordinære statstilskud bør afspejle de ordinære omkostninger.

- **Udmelding omkring den afsatte reserve til FGU med videre på Finansloven for 2023:** Der er afsat en reserve til FGU med videre på Finansloven for 2023. Reserven er fortsat ikke udmøntet på Finanslovsforslaget for 2024. Der er brug for en udmelding omkring udmøntningen, så FGU-institutionerne får vished omkring, hvad de kan forvente økonomisk fra 2024.
- **FGU-sektoren mister 75 mio. kr. fra 2024:** FGU-institutionerne fik tildelt et særtilskud på 75 mio. kr.¹ i 2022 og 2023 til støtte af undervisningsformål mv. på Finansloven for 2022. Særtilskuddet står til at bortfalde i Finanslovsforslaget for 2024. Tilskuddet bør videreføres, da FGU-sektorens økonomi ellers udhules yderligere fra og med 2024.

Forudsætningerne for udslusningstaxameteret skal ændres: Baren for udslusningstaxameteret bør sænkes, så der sikres et udbetalingsniveau, der var tiltænkt med reformen. FGU bør have et færdiggørelsestaxameter på samme måde som de gymnasiale uddannelser i stedet for et udslusningstaxameter².

Baggrundsinformationer

FGU's økonomimodel

FGU-institutionernes økonomi er bygget op på udbetaling af taxameter pr. årselev samt et grundtilskud til institutionen og et grundtilskud pr. skole (udbud). Taksterne består af en takst for ordinære forløb samt en takst for udslusning. Udslusningstaxameteret udbetales, når en afsluttet FGU-elev har været i gang med en tilskudsberettiget aktivitet i 12 uger ud af en periode på 4 måneder efter forløbet. Grundtilskuddet er et fast beløb, som udbetales uafhængigt af antal årselever.

¹ 79 mio. kr. i 2023 (PL-reguleret).

² Se vedlagte barrierenotat om udslusning.

Elevaktiviteten på FGU-institutionerne er faldet med 22 pct. fra 2021 til 2022 og med 37 pct. når man sammenligner den forventede årselevaktivitet i reformforudsætningerne og den reelle aktivitet i 2022. Det tyder dog flere steder på, at der er en lille stigning i aktiviteten i 2023.

I 2022 var aktiviteten ca. 8.900 årselever. På Finanslovsforslaget for 2024 er estimeret med ca. 8.600 årselever på FGU fremadrettet. Det afspejler ikke intentionen om, at FGU skal være hovedvejen for de 43.000 unge uden en ungdomsuddannelse og job.

FGU-institutionernes økonomi

FGU-institutionerne blev etableret i august 2019. Sektorens regnskaber viser, at FGU-sektoren har haft et underskud på den ordinære drift i alle regnskabsår.

	2019	2020		2021		2022	
			<i>Ex særlige tilskud</i>		<i>Ex særlige tilskud</i>		<i>Ex særlige tilskud</i>
Overskud (mio. kr.)	-46	71	-74	-24	-136,7	-10,2	-156,2
Antal institutioner med underskud	19	5	19	15	25	13	25

Det samlede statslige tilskud til FGU faldt fra 1,36 mia. kr. i 2021 til ca. 1,2 mia. kr. 2022. Når der tales om, at der er tilført ekstra midler til FGU modsvares det af besparelser på statstilskud til sektoren, således at der netto er sparet 136 mio. kr. i 2022 sammenlignet med 2021.

Udslusningstaxameter – FGU måles anderledes end andre uddannelser

8,5 pct. af FGU-institutionernes samlede taxameter udgøres af udslusningstaxameter. Udslusningstilskuddet udløses på baggrund af følgende parametre:

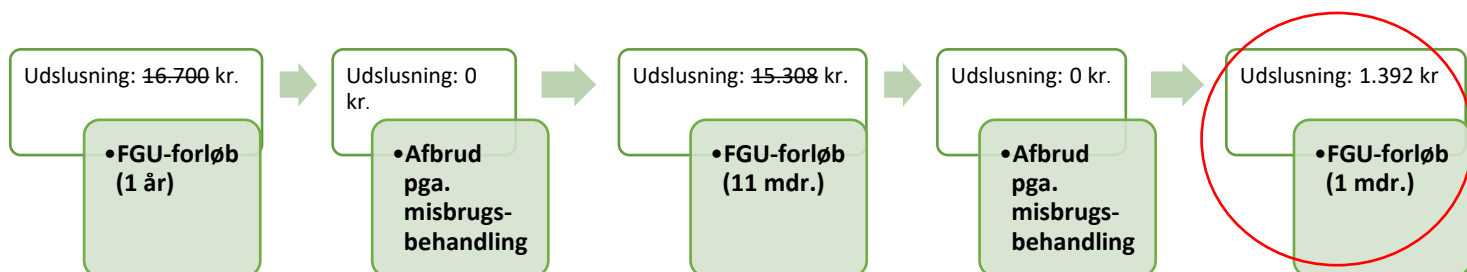
- Når en given elev har været i gang med en tilskudsberettiget aktivitet i 12 uger ud af en periode på 4 måneder efter forløbet
- Efter hvor lang tid denne elev har gået på FGU (sidste forløb).

Udslusningstaxameteret tager dog ikke højde for, at et FGU-forløb kan være sammensat af flere forløb, hvor eleven starter, stopper og starter igen ad flere omgange. FGU modtager kun udslusningstaxameter for det sidste gennemførte forløb og for længden på dette forløb.

Case: Elev i misbrugsbehandling

En elev har et hashmisbrug og er i gang med en FGU. Eleven går til behandling for sit misbrug, og eleven har derfor i perioder behov for at være væk fra sin FGU-uddannelse. Skolen vælger at udskrive eleven i behandlingsperioderne, idet pauserne ellers vil tage tid fra elevens uddannelse. Eleven er nu kommet gennem sin behandling og er klar til at gøre sin FGU-uddannelse færdig. Eleven indskrives igen en måned før eleven skal til prøve og færdiggør sin FGU. Med de nuværende regler får FGU-institutionen kun udbetalt udslusningstaxameter for den sidst indskrevne periode dvs. en måned. Dvs. at institutionen ikke får belønning for at have skabt mulighed for at helhedsindsats og have bragt eleven hele vejen gennem uddannelsen.

FGU-institutionerne modtager 16.700 kr. i udslusningstakst pr. årselev. Herunder er et overblik over, hvordan FGU-institutionen får udbetalt udslusningstaxameter efter ovenstående case-eksempel. Her modtager institutionen kun udslusningstaxameter for den sidst indskrevne periode, som er 1 mdr. Dvs. 1.392 kr. i forhold til de 33.400 kr., institutionen ville have modtaget, hvis hele det toårige forløb havde indgået i opgørelsen.

En analyse udarbejdet af Børne- og Undervisningsministeriet i september 2022 viser, at der er en stor afvigelse mellem den forudsatte udslusningsaktivitet i reformen og den faktiske udvikling i 2019-2021. Den lavere udslusningsprocent i 2019-2021 har betydet, at der samlet set i de tre år er udbetalt 229 mio. kr. mindre end forudsat i reformøkonomien til FGU-institutionerne.

FGU er den eneste skoleform i det danske uddannelsessystem, der måles på udslusning. Til sammenligning modtager de gymnasiale uddannelser et færdiggørelsestaxameter pr. afsluttet elev. Her afhænger tilskuddet altså ikke af, om eleven fastholdes i en efterfølgende aktivitet, men udløses, når eleven har afsluttet sine eksaminer.

FGU's målgruppe er generelt mere udfordret og dårligere stillet mht. forskellige sociodemografiske og uddannelsesrelaterede faktorer end andre unge uden uddannelse og job. Det undrer, at FGU måles så markant anderledes end alle andre uddannelsesinstitutioner i Danmark, særligt når man tager FGU's målgruppe i betragtning.

Midler til FGU på Finansloven for 2024?

Som ovenstående viser, har FGU-sektorens økonomi i høj grad været uforudsigelig, da den har været båret af særlige tilskud, som ikke kan forventes år for år. Det er en stor udfordring, da særlige tilskud ikke er et parameter, som institutionerne kan tage i betragtning, når de fastlægger det kommende års budgetter og stillingtagen til, om der skal ske tilpasninger.

Fra 2024 mangler FGU-institutionerne igen en afklaret omkring den forventede økonomi til sektoren. Det skyldes, at sektoren mister en række særlige tilskud samtidig med, at der afventer en udmelding omkring en afsat reserve på Finansloven for 2023. Herunder er et overblik:

Finansloven for 2022	FGU-sektoren fik tildelt 75 mio. kr. i 2022 og 2023 på Finansloven for 2022 til støtte af undervisningsformål mv.
Finansloven for 2023	FGU-sektoren fik tildelt 167 mio. kr.

	Der er afsat en reserve til FGU med videre på Finansloven for 2023 med 185 mio. kr. i 2024 og 165 mio. kr. årligt fra 2025 ³ .
Finanslovsforslag for 2024	De 75 mio. kr. afsat til FGU på Finansloven for 2022 står til at bortfalde fra 2024. Reserven til FGU med videre er fortsat ikke udmøntet, og det vides derfor ikke, hvor stor en del af reserven, der tilfalder FGU-sektoren.

³ Reserven er reguleret til 193,1 mio. kr. i 2024 og 172,3 mio. kr. fra 2025 på Finanslovsforslaget for 2024.